

EVA'S KURSER

Evalueringskursus

På evalueringskurset bliver du skarp på, hvordan du kan bruge evalueringer til at skabe brugbar viden. Et kursusforløb tager dig hele vejen rundt om evalueringsfeltet på kort tid. Du får det bedste grundlag for at træffe de rigtige valg – lige fra selve evalueringsemnet til designet. Efter kurset vil du være klædt på til selvstændigt at designe og gennemføre en evaluering, der er tilpasset præcis den kontekst, du arbejder i.

Workshop om effektevaluering

Effektevaluering er i høj kurs som metode til at vurdere, om de indsatser der laves, er gode nok. Men der er mange ting, som skal overvejes, når en effekt skal evalueres. På EVA's kurser i effektevaluering får du viden om, hvordan denne type evalueringer kan udføres, og du bliver klædt på til selv at udføre egne effektevalueringer.

Spørgeskemaworkshop

Deltag i EVA's workshop om spørgeskemaer og få konkret og brugbar viden om, hvordan du designer det rigtige spørgeskema, så du får svar på de spørgsmål, du har reel interesse i. Gennem oplæg og konkrete øvelser guider workshoppen dig gennem de valg, du skal træffe, når du laver et spørgeskema, ligesom du får konkrete anvisninger på, hvordan du skal gå til analysen af de indkomne resultater.

Workshop om kvalitativ analyse

Arbejdet med kvalitative analyser har ofte karakter af black box. På workshoppen giver vi vores bud på, hvordan en systematisk tilgang til kvalitative data kan bidrage til at skabe solide fund. Du kommer blandt andet til at gennemføre en analyse af et autentisk EVA-datasæt. Workshoppen henvender sig til dig med erfaring i kvalitative metoder.

Hold øje med kalenderen på www.eva.dk for at få konkrete datoer for udbudte kurser.

Forord

En af EVA's kerneopgaver er at udvikle kvaliteten af dagtilbuds- og uddannelsesområderne gennem evalueringer. Vi udfører derfor hvert år et væld af evalueringer med forskellige formål på en lang række områder. For EVA er det vigtigt, at vores evalueringer leverer solid viden og er designet til formålet, sådan at den producerede viden nemt og umiddelbart kan bruges.

Igennem arbejdet med evalueringer – både som leverandør og samarbejdspartner med bl.a. kommuner og institutioner – har EVA's konsulenter opnået vidtgående erfaring både med de udfordringer, evalueringer kan give, og med hvordan evalueringer udføres bedst for at give det størst mulige udbytte.

I dette hæfte får du fem korte introduktioner til, hvordan du undgår de hyppigst forekommende faldgruber, når du selv skal arbejde med evalueringer. Introduktionerne er et godt sted at begynde, når man enten er ny på evalueringsfeltet eller har brug for guidelines til en konkret evaluering.

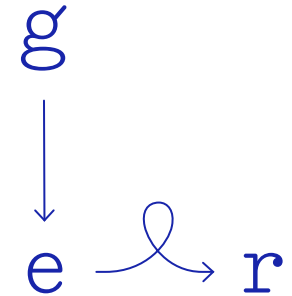
EVA arrangerer med jævne mellemrum kurser i evaluering for alle, men vi tilbyder også kurser skræddersyet til konkrete behov. Desuden udfører vi evalueringer for kommuner, ministerier og institutioner, ligesom det er muligt at få sparring på helt konkrete problemstillinger inden for evaluerings- og uddannelsesområdet. Læs mere på www.eva.dk. Uanset om du deltager på et af vores kurser eller bestiller en konkret opgave hos os, kan du med fordel læse hæftet her, så du er godt klædt på til begge dele.

God læse- og evalueringslyst.

Mikkel Haarder,
Direktør,
Danmarks Evalueringsinstitut

Hvad spør
du om, og hvorfor?

Når du skal i gang med en evaluering eller undersøgelse, er det første skridt at gøre sig klart, hvilke spørgsmål der skal svares på, og hvad formålet er. På EVA har vi som rådgivere erfaret, at man ikke altid opholder sig længe nok i denne fase, men går i gang med at indsamle sine data, mens der stadig er en række løse ender. Jo mere præcis man kan blive på, hvad man søger svar på og hvorfor, des skarpere metodiske og formidlingsmæssige valg kan man træffe. Præcise spørgsmål og et klart formuleret formål udgør nemlig det fundament, som en undersøgelse skal bygges op om.

Et tydeligt formål

Et tydeligt formål kan fungere som en ledestjerne, der viser, hvorfor undersøgelsen er sat i verden. Når du skal formulere formålet, kan det være en hjælp at arbejde med at besvare følgende spørgsmål:

- Hvorfor stiller du lige netop disse undersøgelsesspørgsmål?
- Hvordan forventer du, at undersøgelsen vil blive brugt?
- Hvem skal have gavn af undersøgelsen?

Svarene på disse spørgsmål vil måske ændre sig undervejs, men det er vigtigt allerede fra begyndelsen at komme med nogle gode bud på svar.

Forskellige typer formål

Overordnet set kan man skelne mellem to typer af formål: Et formål, der handler om at understøtte en udvikling, fx ved at belyse styrker og svagheder ved en given aktivitet, og et formål, hvor det handler om at stoppe op og gøre status og fx vurdere resultatet af en indsats eller målopfyldelse.

Derudover kan der være mere konkrete formål som fx at:

- vurdere om en indsats virker efter hensigten
- få et vidensgrundlag, som forandringer kan baseres på
- blive klogere på en problemstilling, der endnu ikke findes viden om
- leve op til eksterne krav om evaluering
- få indsigt i processer, som har betydning for implementering.

Kendetegn ved gode spørgsmål

De overordnede undersøgelses-spørgsmål udgør grundlaget for at kunne lave et design og tage nogle velbegrundede metodiske valg. Derudover guider spørgsmålene dataindsamlingen og analysen, da de angiver, hvad der skal kastes lys over, og dermed også, hvad der ikke skal belyses.

Det er almindeligt, at undersøgelses-spørgsmålene ikke ligger helt fast fra begyndelsen, men at de udvikler sig i løbet af den indledende fase. Det skyldes bl.a., at det kan være nødvendigt at forholde sig udfordrende og kritisk til spørgsmålene for at få dem helt på plads.

Et godt undersøgelsesspørgsmål er et vigtigt spørgsmål, som man endnu ikke kender svaret på. Derudover er det kendetegnet ved at:

- være velbegrundet – du bliver nysgerrig på at kende svaret
- hænge logisk sammen med formålet for undersøgelsen
- være så præcist og velformuleret, at du ved, hvilke data du skal opsøge
- være logisk opbygget evt. med hovedspørgsmålet først, efterfulgt af få og velafgrænsede delspørgsmål.

Formulering af gode spørgsmål

Men hvordan kan et godt undersøgelsesspørgsmål så se ud? Det kan være formuleret som en sætning fx: 'Vi vil undersøge, hvordan lærere inddrager Fælles Mål i planlægningen af deres undervisning' eller som et reelt spørgsmål: 'Hvordan inddrager lærere Fælles Mål i planlægningen af deres undervisning?'

Spørgsmålene kan se ud på mange måder. De kan eksempelvis:

- Være eksplorative, fx hvad karakteriserer gruppen af studenter på erhvervsuddannelserne?
- Lægge op til at beskrive noget afgrænset, fx hvordan inddrager lærerne Fælles Mål i forbindelse med udarbejdelsen af årsplanen i dansk og matematik?
- Have et handlingsanvisende sigte, fx hvordan kan lærere forberede sig inden skole-hjem-samtaler?
- Teste en hypotese, fx har skriveperiodens organisering betydning for elevernes karakterer i studieretningsprojektet?
- Have et vurderende sigte, fx hvordan kan man bedst arbejde med resultaterne af sprogvurderinger, hvis man vil opfylde lovgivningens intentioner?

LÆS OGSÅ ...

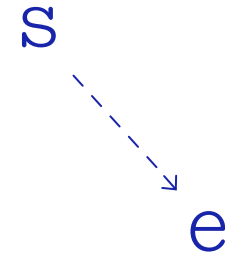
... tre artikler om spørgeskemaundersøgelser på www.eva.dk:

- 5 gode råd til formulering af spørgsmål i spørgeskemaer
- 5 gode råd om svarskemaer i spørgeskemaer
- 6 gode råd om pilottests af spørgeskemaer.

Et godt undersøgelses-
spørgsmål er et vigtigt
spørgsmål, som man
endnu ikke kender
svaret på.

Er det en evaluering eller en undersøgelse, du skal lave?

Det er vigtigt, at du gør dig klart, om det er en evaluering eller undersøgelse, du vil lave. Der ligger nemlig væsentlige overvejelser i forskellen, som vil sætte dig i stand til at gøre din undersøgelse eller evaluering endnu mere fokuseret på det grundlæggende formål.

Evaluering - en særlig type undersøgelse

En evaluering er en særlig type undersøgelse, hvor man foretager vurderinger på baggrund af evalueringskriterier. Det kan fx være vurderinger af:

- effekter - her måler du, om en indsats gør en forskel

- målopfyldelse - her vurderer du, om på forhånd definerede forventninger realiseres i praksis.

Undersøgelser kan have et andet formål end evalueringer. Man kan fx være interesseret i at kortlægge en praksis og undersøge, hvordan noget fungerer, men uden et ønske om at vurdere denne praksis, eller om den ene er bedre end en anden. Se eksempel 1 + 2 på side 13.

Afgør typen af undersøgelsen

Når du (som gennemgået i foregående kapitel) begynder at have afklaret formålet, og du har formuleret nogle overordnede spørgsmål, har du grundlaget for at kunne beslutte,

om det er en evaluering eller en anden type undersøgelse, du skal lave. Det skyldes, at forskellige formål og spørgsmål kalder på forskellige svar.

I nogle tilfælde vil det være afgørende, at der indgår vurderinger af det fænomæn, man beskæftiger sig med, mens det i andre tilfælde ikke er vigtigt. Hvis formålet fx er at få indblik i en problemstilling, som endnu ikke er så belyst, er det måske ikke vigtigt at foretage vurderinger, men mere hensigtsmæssigt at lave en bredere undersøgelse. Hvis formålet derimod er at finde ud af, i hvilken grad nogle konkrete krav i lovgivningen bliver realiseret i praksis, så er det afgørende, at der bliver foretaget nogle vurderinger heraf, og så vil det være bedre at lave en evaluering.

Det overordnede spørgsmål er afgørende

Det vil også være afspejlet i de overordnede spørgsmål, om der lægges op til at foretage vurderinger, og man kan derfor skelne mellem undersøgelsesspørgsmål og evalueringsspørgsmål. I tabel 1 på modsatte side er der vist eksempler på spørgsmål, der lægger op til henholdsvis undersøgelser og evalueringer.

Vurderingsgrundlaget skal stå lysende klart

Hvis man skal lave en evaluering, bør ens vurderinger foretages på baggrund af et specifikt grundlag. Man kan tale om evalueringskriterier, vurderingskriterier eller et vurderingsgrundlag. Fælles er, at man identificerer et grundlag, og at man lægger det tyde-

ligt frem, så det er gennemsigtigt, på hvilken baggrund vurderingerne foretages.

Et vurderingsgrundlag kan se ud på mange måder, afhængig af evalueringen. Det bør dog være så konkret, at det rent faktisk kan guide ens vurderinger. Vurderingsgrundlaget kan fx være baseret på:

- organisatoriske målsætninger
- krav i lovgivningen
- forskning på området.

LÆS OGSÅ ...

... EVA's håndbog om indsats-teori på www.eva.dk:

[En lærerig vej til resultater - håndbog i evaluering ved hjælp af indsats-teori.](#)

TABEL 1: Det overordnede spørgsmål er afgørende

Undersøgelsesspørgsmål	Evalueringsspørgsmål
<ul style="list-style-type: none"> • Hvilke barrierer er der for praktikvejlederes deltagelse i efteruddannelse? • Hvordan anvendes forskellige sprogvurderingsmaterialer på skolerne? 	<ul style="list-style-type: none"> • I hvilken grad opfyldes de politiske målsætninger om efteruddannelse af praktikvejledere? • Hvad er effekten af forskellige sprogvurderingsmaterialer, når børn, der ikke har et alderssvarende sprog, skal identificeres?

EKSEMPEL 1 + 2

<p>1: Evaluering med fokus på målopfyldelse</p> <p>I EVA's evaluering 'Pædagogisk tilsyn' vurderes muligheder og udfordringer ved kommunernes forskellige tilgange til at gennemføre tilsyn i daginstitutioner. EVA's vurderinger er baseret på det lovgrundlag, som fremgår af dagtilbudsloven og den tilhørende vejledning. Dermed er fokus i evalueringen netop på målopfyldelsen – altså om det er lykkedes for institutionerne at leve op til de krav, der er stillet i lovgivningen. Fokus er altså mindre på, hvad effekterne af tilsynet og lovgivningen er.</p> <p>EVA har fortolket og operationaliseret lovgrundlaget og formuleret et evalueringgrundlag, som består af temaerne: systematik, indhold, uvilighed og udvikling. I evalueringen vurderes kommunernes anmeldte tilsyn i forhold til dette evalueringgrundlag.</p>	<p>2: Evaluering med fokus på virkninger</p> <p>I EVA's evaluering 'Undervisningsdifferentiering som bærende pædagogisk princip' blev det belyst, hvordan styrket evaluering faglighed hos lærere kan påvirke deres kompetencer til at differentiere undervisningen. Udgangspunktet var altså en række begrundede antagelser om sammenhængen mellem de to faktorer. Evalueringen var baseret på en indsats-teori, og antagelserne er blevet afprøvet gennem interviews med lærere, ledere og elever samt gennem observation på caseskoler. Skolerne er blevet udvalgt, fordi de har gjort en særlig indsats for at kvalificere deres evalueringsspraksis.</p> <p>Indsats-teorien er udarbejdet med afsæt i lovgrundlaget samt pædagogisk forskning og litteratur på området. I evalueringen afprøvedes indsats-teoriens formulerede sammenhænge også i relation til svar fra en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse.</p>
---	---

Hvordan vælger du den rigtige metode

Du har mulighed for at vælge mellem to overordnede metodiske tilgange - den kvalitative og den kvantitative - eller en kombination. Som gennemgået i hæftets første kapitel, 'Hvad spørger du om, og hvorfor', er et tydeligt formål og præcist formulerede evaluering- eller undersøgelsesspørgsmål vigtige forudsætninger for at kunne foretage

velbegrundede valg af metode. Den direkte kobling mellem spørgsmål og metode er med til at sikre, at du producerer den efterspurgte viden.

Herunder kan du se to eksempler på, hvordan sammenhængen mellem formål, spørgsmål og metodevalg kan se ud:

2 EKSEMPLER: Sammenhæng mellem formål, spørgsmål og metodevalg

Formål	Spørgsmål	Metode
Afklare, om der er brug for yderligere information til lærerne om mulighederne for at bruge ressourcepersoner i folkeskolerne	Hvor ofte inddrager lærerne ressourcepersoner?	Kvantitativ: Spørgeskemaundersøgelse blandt repræsentativ stikprøve af lærerne
Inspirere lærere og skoleledere i arbejdet med at udvikle undervisningen, så den skaber gode læringsmuligheder	Hvad skaber god og motiverende undervisning på folkeskolens mellemtrin?	Kvalitativ: Observationsstudier og interview med lærerne

Kvantitative metoder - viden i bredden

Kvantitative metoder er fx:

- Spørgeskemaundersøgelser, hvor man sender spørgeskemaer til en gruppe respondenter
- Registerundersøgelser, hvor man anvender allerede indsamlede data organiseret i registre med oplysninger om fx uddannelse.

Ved denne metodetilgang indsamles der tællelige data. Du bør anvende kvantitative metoder til at indsamle data, når du vil vide noget om udbredelsen af fænomener og interesserer dig for spørgsmål som:

- hvor mange
- hvor ofte

Kvantitative metoder er også velegnede til at finde ud af, hvilke forhold der har betydning for et fænomen. Når man benytter kvantitative metoder, kræver det tilstrækkelig viden om det undersøgte fænomen - man skal nemlig have viden nok til at kunne formulere spørgsmål og svarkategorier til et spørgeskema eller til at kunne definere de oplysninger, man vil have fat på i registre. Kvantitative metoder er dog ikke gode til at skabe viden i dybden.

Kvalitative metoder - viden i dybden

Kvalitative metoder kan være:

- forskellige former for interviews, fx personlige interviews, telefoninterviews eller voxpops

- observationer, fx undervisningssituationer
- analyser af skriftlige dokumenter, fx baggrundsdokumenter for projekter.

Kvalitative metoder er velegnede, hvis man vil skabe mere dybtgående viden om et fænomen og interesserer sig for spørgsmål som:

- hvorfor
- hvordan

Metodetilgangen kan også give indblik i, hvilke faktorer der har betydning for et fænomen. Kvalitative metoder er velegnede, når man vil opnå forståelse af fænomener, som man ikke har så meget viden om. Eller hvis man vil nå til en dybere og mere nuanceret forståelse af fænomener, som allerede er kendte. Kvalitative metoder er til gengæld ikke gode til at afdække udbredelsen af fænomener.

Mixed methods - en kombination

I mange evalueringer og undersøgelser stilles der spørgsmål, der både lægger op til kvantitative og kvalitative metoder, og hvor man derfor bør kombinere metoderne - også kaldet Mixed methods (se eksempel 1 på modsatte side).

Kombinerer du metoderne, bør det være, fordi du gerne vil have svar, der går både i bredden og dybden. Her skal du blandt andet være opmærksom på, at det tager længere tid og kræver flere ressourcer at foretage den slags evalueringer eller undersøgelser.

Det lyder nemt, men ...

I praksis er der mange faldgruber, der er vigtige at være opmærksom på i valget af datametode. En klassisk fejl er, at en metode bliver valgt, før man har fastlagt formålet og formuleret nogle præcise undersøgelsesspørgsmål. Ønsker man fx at få viden om frafaldet blandt studerende på skolen og har besluttet at undersøge det vha. et spørgeskema, bliver der her ikke taget stilling til, hvilke typer undersøgelsesspørgsmål, der er velegnede at få belyst via et spørgeskema.

Et sådant ureflekteret valg kan resultere i, at man ender med at udforme et spørgeskema med mange åbne kommentarfelder. Det medfører en række svagheder, fx at det ikke er nemt eller hensigtsmæssigt at redegøre for det, der spørges til på "et par linjer". Ligesom det kan være tilfældigt, hvem der udfylder kommentarfeltene.

Dermed har man ikke den systematiske udvælgelse af informanter, som man bør have, hvis man gennemfører en kvalitativ interviewundersøgelse.

EKSEMPEL 1: Mixed methods

I EVA's undersøgelse, 'Gymnasieelevers baggrund og forskellighed', blev der indsamlet data via et registerstudie, undervisningsobservation og interviews med lærere, ledere og elever på tværs af de gymnasiale uddannelser.

Valget af et Mixed methods design blev truffet for at kunne belyse baggrundskarakteristika og uddannelsesmønstre for gymnasieeleverne, samtidig med at der i de kvalitative elementer kunne gives forklaringer

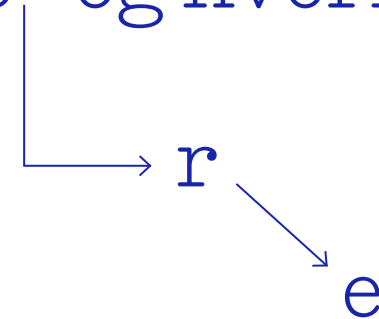
og fortællinger om elevernes forskelligheder, samt hvordan de gav sig udslag i undervisningen.

Datakilderne bidrog til at svare på forskellige undersøgelsesspørgsmål, og derudover bidrog registerstudiet og undervisningsobservationen med en viden, der kunne bruges i interviewene. Rækkefølgen af de forskellige metoder er ikke vilkårlig, da den ene metode kan bruges til at informere eller udbygge den anden.

Et tydeligt formål og et præcist formuleret evaluerings- eller undersøgelses spørgsmål er forudsætningerne for velbegrundede valg af metode.

Hvem skal du involvere og hvornår?

Der er stor forskel på, hvem det er hensigtsmæssigt at inddrage i en undersøgelse eller evaluering. Det afhænger både af formålet for projektet og af de udstukne rammer. Men fælles for det at inddrage andre er, at man bedre kan målrette projektet og sikre, at det er skarpt - både i form og indhold. Andres faglige ekspertise kan på den måde bidrage med perspektiver, der styrker kvaliteten af undersøgelser og evalueringer.

Fokus på tre faser

Fokus i kapitlet er på opstarts-, analyse- og formidlingsfasen af en evaluering, da det er her, der er mange forskellige muligheder for og formål med at involvere andre. Hvem der derudover skal involveres i dataindsamlingen som respondenter til spørgeskemaer og informanter i interviews, kommer i høj grad an på metodevalget (læs mere i hæftets kapitel 1 og 3).

1. Opstartsfasen

En af de vigtigste parter at involvere i denne fase er dem, der har igangsat eller bestilt evalueringen for i fællesskab at få afklaret, hvad der er:

- formålet med evalueringen?
- fokus og det primære evalueringsspørgsmål? Læs mere i hæftets kapitel 1
- vurderingsgrundlaget? Læs mere i hæftets kapitel 2
- rammerne for evalueringen - både hvad angår tid og økonomi?
- det metodiske set-up i forhold til formålet? Læs mere i hæftets kapitel 3.

Det kan også være en fordel at inddrage eksperter eller fagpersoner for at finde ud af, om det er de rigtige

områder, du fokuserer på, og hvilken viden der i forvejen er tilgængelig på området. Ekspertinddragelse kan omfatte forskere, men i høj grad også praktikere med erfaring fra emneområdet (se Eksempel 1 på modsatte side).

2. Analyse

Når dataindsamlingen er gennemført, kan det være en fordel på ny at involvere andre ud over dem, der udfører evalueringen. Du kan fx:

- afprøve konklusionerne på praktiskere eller
- få nogle af de personer, der har svaret på spørgeskema eller deltaget i interviews, til at forholde sig til analysen af deres bidrag.

På den måde kan du sikre dig, at din fortolkning af data stemmer overens med indholdet, og at dine konklusioner og anbefalinger er til at føre ud i livet.

Du kan også invitere alle interessenter og dem, der har igangsat evalueringen, til en konklusionsworkshop. Her kan du fremlægge foreløbige konklusioner og har derefter mulighed for på baggrund af workshoppen at tilrette fx formuleringer og anbefalinger.

Du kan desuden inddrage en ekspertgruppe, der får tilsendt udkast til hele eller dele af rapporten, så de kan foreslå tilretninger eller mulige nye perspektiver. På denne måde kan du sikre dig, at du har afdækket andre mulige vinkler og tolkninger af dine data.

3. Formidling

Formidling af resultater fra evalueringer eller undersøgelser er en udfordrende disciplin. God formidling er uhyre vigtig, hvis resultaterne faktisk skal føre til noget – fx en ændring i daglig praksis.

Mest relevant er det at involvere personer med kommunikationsfaglig baggrund eller sans for formidling. Herfra kan du få hjælp til, hvilke kanaler du bør anvende i forhold til den primære målgruppe, og i hvilken form resultaterne kommer bredest ud (print, sociale medier, pressemeddelelse, flyers etc.). Du kan også tænke i flere forskellige produkter, så det endelige produkt ikke nødvendigvis kun skal kommunikeres videre som helhed, men måske også i kort form som fx en plakat (se eksempel 2 på modsatte side).

En klar rollefordeling

Sidst, men ikke mindst, er det vigtigt – for at undgå misforståelser – at gøre det klart for de involverede, hvordan rollefordelingen er. Selvom du involverer andre i evalueringsarbejdet, er det stadig udelukkende dig som evaluator, der har ansvaret for indholdet og konklusionerne. Af samme grund kan de øvrige involverede ikke stilles til ansvar for det endelige resultat.

EKSEMPEL 1: Involvering af eksperter i opstartsfasen

Et eksempel fra EVA på involvering af eksperter i opstartsfasen er projektet om indsatser mod negativ social arv på skole- og dagtilbudsområdet i Ishøj Kommune – se rapporten ‘Alle børns deltagelse i læringsfællesskaber’.

Her blev en gruppe forskere bedt om at give sparring på udviklingen af en indsats teori, hvor lærerne og pædagogerne satte ord på, hvilke indsatser der

var relevante for projektet. Forskerne blev involverede for at give ekspertviden og bidrage med andre vinkler på projektet, som EVA og Ishøj Kommune ikke havde set.

Involveringen af forskerne betød bl.a., at der kom mere fokus på børnenes interesser og motivation i den indsats, der blev iværksat, samt i evalueringen af projektet.

EKSEMPEL 2: Plakat

I EVA's projekt ‘Ledelse tæt på undervisning og læring’ blev hovedkonklusionerne fra projektet omsat i fire elementer og opsat samlet på en plakat, der nemt kan printes ud og bruges som baggrund for diskussion af god skoleledelse på den enkelte skole eller forvaltning.

Med plakaten ‘4 elementer i god skoleledelse’ er der tænkt på at få den producerede viden omsat på en mere appetitlig måde for den umiddelbare målgruppe.

EVA'S FORMIDLING

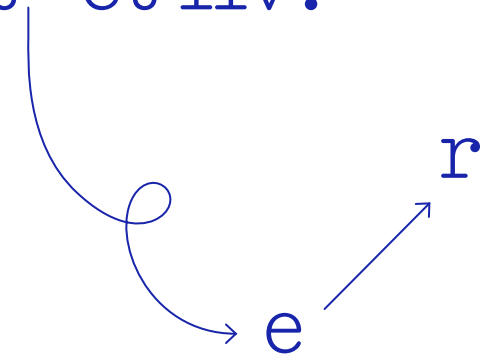
EVA har en bred portefølje af formidlingstyper med baggrund i vores undersøgelser, fx rapporter, videoer, pressemeddelelser, artikler, plakater, pjecer, magasiner, oplæg og kurser, og vi er aktive på Twitter, Facebook og LinkedIn.

Valget af formidlingstype bliver i hvert enkelt tilfælde truffet ud fra overvejelser om målgrupper, og hvordan resultaterne bedst kommer ud til dem.

At inddrage andre betyder, at man både kan målrette projektet og sikre, at det er skarpt – både i form og indhold.

Hvordan får dine resultat et liv?

Hvis din undersøgelse eller evaluering skal anvendes, skal motivationsarbejdet allerede begynde ved projektets start - og have fokus gennem hele processen. Du kan øge sandsynligheden for, at resultaterne af din undersøgelse eller evaluering bliver anvendt i praksis ved at have skarpt fokus på fire centrale punkter i projektforsøget:

- den primære målgruppe
- fokusering af projektet
- engagement og interesse
- let forståelige resultater.

Identificér de(n) primære målgruppe(r)

Inden du går i gang med din evaluering eller undersøgelse, er det vigtigt,

du identificerer den eller de primære målgrupper. Så vil det i højere grad være muligt at målrette formidlingen af undersøgelsens resultater - blandt andet ved at være opmærksom på, hvad der specielt kendetegner målgrupperne, fx om nogle målgrupper er særligt interesserede i bestemte dele af resultaterne.

For at identificere målgrupperne kan det være en fordel, at du starter med en åben dialog med dem, der har igangsat eller bestilt projektet, da de kan have gode bud på målgrupper. Hvis I identificerer flere forskellige målgrupper, kan der eventuelt også tænkes i flere forskellige formidlingsprodukter, hvor kommunikationen af de

samme resultater er eksekveret forskelligt (se eksempel 1 på modsatte side). I kan også vælge at formidle delresultater forskelligt til forskellige målgrupper (se eksempel 2 på modsatte side).

Fokusér projektet

Ved at afgrænse projektets fokus kan formålet fremstå klarere og dermed kan konklusionerne blive mere målrettede og stå i direkte relation til det konkrete formål. Det er derfor en fordel, hvis du både i formuleringen af undersøgelsesspørgsmål/evalueringsspørgsmål, designfase, dataindsamling og analysefase overvejer, hvad der er nødvendigt at have med, og i videst mulige omfang skærer unødvendige dele fra (læs mere i hæftets kapitel 1).

Skab engagement og interesse

Der kan være mange forskellige måder at skabe engagement og interesse for et projekt på. En sikker måde er at inddrage andre i projektet (læs mere i hæftets kapitel 4). Inddragelsen af målgrupperne for projektet - også i formidlingen af resultaterne - kan øge deres oplevelse af medejerskab og fremme nysgerrighed på resultaterne samt et ønske om at præsentere dem for andre.

Desuden kan du arbejde med strategier for lanceringen af resultaterne, hvorved der skabes interesse. Det kan fx være at arrangere gå-hjem-møder, hvor resultaterne præsenteres i kort mundtlig form sammen med andre indholdselementer - fx konkrete praksiseksempler. Noget EVA selv har succes med under navnet EVA Update (se eksempel 3 på modsatte side).

Gør resultaterne lette at gå til

Det er en fordel, hvis du i formidlingen af resultaterne kan forklare dem på en kort og letforståelig måde. Hvis du skriver en rapport eller lignende, er det også vigtigt, at det er nemt at finde resultaterne i fx et konklusionsafsnit eller et kortfattet resumé, der fx kan læses uafhængigt af rapporten, så læserne ikke skal bruge tid på at lede efter dem i en eventuelt lang publikation. Resuméet kan med fordel indeholde opdrag, formål, metodevalg og resultater og bør være så kort, som muligt.

En anden måde at involvere målgruppen på er at lave en 2-minutters video, der fx i tre afdelinger behandler 'Baggrund', 'Resultater' og 'Handlinger', som kan præsenteres på jeres hjemmeside evt. via Youtube (se eksempel 4 på modsatte side).

Ud over disse eksempler findes der talrige andre. Vil du læse om flere kommunikationsprodukter, kan du læse mere i hæftets kapitel 4 eller besøge EVA's hjemmeside.

EKSEMPEL 1: Samme resultat - flere produkter

I projektet 'It på ungdomsuddannelserne' blev resultaterne offentliggjort i både rapportform, et resume af hoved-

fund og en infografik (grafisk repræsentation af udvalgte resultater).

EKSEMPEL 2: Formidling af delresultater

Et eksempel på formidling af delresultater er nyhedsartiklen 'Skoleledere skal stadigvæk styrkes' og offentliggørelsen af resultaterne af en spør-

geskemaundersøgelse, som begge er forløbere for offentliggørelsen af projektet 'Ledelse tæt på undervisning og læring'.

EKSEMPEL 3: EVA Update

Som en del af eksekveringen af resultaterne af rapporten 'Høje forventninger til alle elever' afholdt EVA to gå-hjem-møder om resultaterne. Arrangementet henvendte sig specifikt til lærere og ledere med interesse for arbejdet med høje forventninger og varede i to timer.

Ved arrangementet fortalte EVA's områdechef kort om resultaterne, og derefter fortalte en lærer og en psykolog om deres konkrete arbejde med elever og høje forventninger.

EKSEMPEL 4: EVA Live

EVA involverer dele af sine målgrupper via små videopræsentationer kaldet EVA Live. Her kommer resultaterne ud i en anden form end på

skrift og kan for nogen være lettere at optage. Samtidig er videoerne nemme at dele på sociale medier og via hjemmesiden.

Mere viden om evaluering:

Vil du læse yderligere - og mere i dybden - om evaluering, anbefaler EVA's metodeafdeling:

- Dahler-Larsen, Peter: Evaluering af projekter - og andre ting, som ikke er ting. Syddansk Universitetsforlag, 2013.
- Frederiksen, Morten et al.: Mixed Methods forskning - principper og praksis. Hans Reitzels Forlag, 2014.
- Olsen, Henning: Guide til gode spørgeskemaer. Socialforskningsinstituttet, 2006.
- Patton, Michael Quinn: Utilization-Focused Evaluation. SAGE Publications, 2008.
- Patton, Michael Quinn: Qualitative Research & Evaluation Methods - Integrating Theory and Practice. SAGE Publications, 2015.
- Shaw, Ian et al.: The SAGE Handbook of Evaluation. SAGE Publications, 2006.

Du kan også læse mere om konkrete evalueringer og hente yderligere inspiration på www.eva.dk

OM EVA

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) udforsker og udvikler kvaliteten af dagtilbud for børn, skoler og uddannelser.

Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer - fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

www.eva.dk

